

Puuteollisuuden ja veneenrakennusalan työelämätoimikunnan tilannekuva v. 2024

TUTKINTOJEN, TUTKINNON OSIEN JA OSAAMISALOJEN SUORITUSMÄÄRÄT			OPISKELUN TAVOITE KOKO TUTKINTO TAI TUTKINNON OSA/OSIA	
TUTKINTOJEN MÄÄRÄT (kpl)		PUUTEOLLISUUDEN PT	PUUTEOLLISUUDEN PT	
Puuteollisuuden perustutkinto: 180 kpl		Puurakenneteollisuuden osaamisala 6 kpl	koko tutkinto	tutkinnon osa/osia
Puuteollisuuden ammattitutkinto: 186 kpl		Puusepänteollisuuden osaamisala 159 kpl	1653 kpl	270 kpl
Puuteollisuuden erikoisammattitutkinto: 12 kpl		Sahateollisuuden osaamisala 12 kpl		
Veneenrakennusalan perustutkinto: 12 kpl		Tieto puuttuu 1-4 kpl		
Veneenrakennusalan ammattitutkinto: 1-4 kpl		PUUTEOLLISUUDEN AT	PUUTEOLLISUUDEN AT	
Veneenrakennusalan erikoisammattitutkinto 1-4 kpl		Puulevyteollisuuden osaamisala 90 kpl	koko tutkinto	tutkinnon osa/osia
		Puusepänteollisuuden osaamisala 33 kpl	873 kpl	42 kpl
		Sahateollisuuden osaamisala 60 kpl		
		Tieto puuttuu 6 kpl		
		PUUTEOLLISUUDEN EAT	PUUTEOLLISUUDEN EAT	
		Mekaanisen metsäteollisuuden osaamisala 6 kpl	koko tutkinto	tutkinnon osa/osia
		Puusepänteollisuuden osaamisala 6 kpl	42 kpl	0 kpl
		Tieto puuttuu 1-4 kpl		
		VENEENRAKENNUSALAN PT	VENEENRAKENNUSALAN PT	
		Tutkinnossa ei ole osaamisaloja	koko tutkinto	tutkinnon osa/osia
		VENEENRAKENNUSALAN AT	105 kpl	27 kpl
		Puuveneeneen rungon ja kannen valmistus 1-4 kpl		
		VENEENRAKENNUSALAN EAT	VENEENRAKENNUSALAN AT	
		Venealan työnjohdon osaamisala 1-4 kpl	koko tutkinto	tutkinnon osa/osia
		Puuveneeneen rakentamisen osaamisala 1-4 kpl	6 kpl	0 kpl
			VENEENRAKENNUSALAN EAT	
			koko tutkinto	tutkinnon osa/osia
			9 kpl	0 %
TUTKINNON OSIEN MÄÄRÄT				
Puuteollisuuden PT: 1263 kpl				
Puuteollisuuden AT: 909 kpl				
Puuteollisuuden EAT: 36 kpl				
Veneenrakennusalan PT: 93 kpl				
Veneenrakennusalan AT: 6 kpl				
Veneenrakennusalan EAT: 6 kpl				
Yhteiset tutkinnon osat (YTO): 45 kpl		Paikalliset tutkinnon osat: yht. 51 kpl		

TUTKINTOJEN, TUTKINNON OSIEN JA OSAAMISALOJEN SUORITUSMÄÄRÄT

Pohdinnat

Tutkintojen suoritusmäärät

- Tutkintojen suoritusmäärät ovat pysyneet samalla tasolla edelliseen vuoteen verrattuna.

Tutkinnon osien suoritusmäärät

- Tutkinnon osien suoritusmäärät ovat pysyneet samalla tasolla edelliseen vuoteen verrattuna.

Opiskelun tavoitteet tutkinnon osittain

- Puuteollisuuden perustutkinto: Tutkinnon suorittajista suurimmalla osalla on opiskelun tavoitteena suorittaa koko tutkinto. Pienemmällä osalla on opiskelun tavoitteena suorittaa pelkästään tutkinnon osa tai osia.
- Puuteollisuuden ammattitutkinnossa kaikilla tutkinnon suorittajilla on tavoitteena suorittaa koko tutkinto. Alalla nähdään tärkeänä koko tutkinnon suorittaminen.

Opiskelun tavoitteet tutkinnon osittain

- Puuteollisuuden erikoisammattitutkinnossa suoritetuissa tutkinnon osissa suurimmalla osalla on ollut opiskelun tavoitteena suorittaa koko tutkinto.
- Veneenrakennusalan perustutkinnossa on enemmistö tutkinnon osien tavoitteena koko tutkinnon suorittaminen, mutta kuitenkin osia joita halutaan suorittaa pelkästään.
- Veneenrakennusalan ammatti- ja erikoisammattitutkinnoissa on opiskelun tavoitteena suorittaa koko tutkinto.

Puuteollisuuden ja veneenrakennusalan työelämätoimikunnan tilannekuva v. 2024

TUTKINTOJEN JÄRJESTÄMINEN

JÄRJESTÄMISLUVAT

Puuteollisuuden PT: 56 kpl
Puuteollisuuden AT: 23 kpl
Puuteollisuuden EAT: 12 kpl
Veneenrakennusalan PT: 52 kpl
Veneenrakennusalan AT: 4 kpl
Veneenrakennusalan EAT: 2 kpl

AKTIIVISET JÄRJESTÄJÄT

Puuteollisuuden PT: 29 kpl
Puuteollisuuden AT: 14 kpl
Puuteollisuuden EAT: 5 kpl
Veneenrakennusalan PT: 2 kpl
Veneenrakennusalan AT: 1 kpl
Veneenrakennusalan EAT: 1 kpl

EI AKTIIVISET JÄRJESTÄJÄT

Puuteollisuuden PT: 27 kpl
Puuteollisuuden AT: 11 kpl
Puuteollisuuden EAT: 7 kpl
Veneenrakennusalan PT: 50 kpl
Veneenrakennusalan AT: 3 kpl
Veneenrakennusalan EAT: 1 kpl

TUTKINTOJEN JÄRJESTÄMINEN Pohdinnat

SUORITETTUJEN TUTKINTOJEN KIELET

Puuteollisuuden PT
Suomi 177 kpl
Ruotsi 1-4 kpl

Puuteollisuuden AT
Suomi 186 kpl
Ruotsi 1-4 kpl

Puuteollisuuden EAT
Suomi 12 kpl

Veneenrakennusalan PT
Suomi 12 kpl

Veneenrakennusalan AT
Suomi 1-4 kpl

Veneenrakennusalan EAT
Suomi 1-4 kpl

Kielellinen ja maantieteellinen kattavuus sekä suoritusten jakautuminen

- Puuteollisuuden perustutkinnossa ovat suoritukset keskittyneet suurimmille koulutuksen järjestäjille ja pienemmät järjestäjät ovat lopetelleet toimintansa. Pienimmillä paikkakunnilla ei löydy koulutuksen järjestäjää. Isommat koulutuksen järjestäjät saavat opiskelijoita, jotka suorittavat osaamisen hankkimista ja näyttöjä muilla paikkakunnilla. Puuteollisuuden perustutkinnossa on kaksi kaksikielistä koulutuksen järjestäjää, joista tuotettu ruotsinkielisiä suorituksia.
- Puuteollisuuden ammattitutkintojen maantieteellinen kattavuus on hyvin laajaa ja työpaikkakohtaista missä suorittaa osaamisen hankkimista ja näyttöjä. Puuteollisuuden erikoisammattitutkinnossa on tilanne sama, eli maantieteellisellä sijainnilla ei ole suurempaa merkitystä.
- Yleistä on myös, että entistä suuremmalla opiskelija-joukolla on äidinkieli muu kuin suomi tai ruotsi.
- Veneenrakennusalan perustutkinnossa on paljon järjestämislupia, mutta aktiivisia koulutuksen järjestäjiä kaksi. Veneenrakennusalan erikoisammattitutkinnossa on yksi koulutuksen järjestäjä, joka on tuottanut suorituksia.

NÄYTTÖJEN TOTEUTUKSEN JA OSAAMISEN ARVIOINNIN LAATU

Näyttöjen suorituspaikkojen jakautuminen

PUUTEOLLISUUDEN PT Työpaikka 47,74 % Oppilaitos 45,84 % Työpaikka + oppilaitos 5,23 % Tieto puuttuu 1,19 % PUUTEOLLISUUDEN AT Työpaikka 96,69 % Oppilaitos 2,32 % Työpaikka + oppilaitos 0,66 % Tieto puuttuu 0,33 % PUUTEOLLISUUDEN EAT Työpaikka 83,33 % Oppilaitos 8,33 % Työpaikka + oppilaitos 8,33 % Tieto puuttuu 0 % VEENEENRAKENNUSALAN PT Työpaikka 61,29 % Oppilaitos 19,35 % Työpaikka + oppilaitos 16,13 % Tieto puuttuu 3,23 %	VEENEENRAKENNUSALAN AT Työpaikka - Oppilaitos - Työpaikka + oppilaitos 100 % VEENEENRAKENNUSALAN EAT Työpaikka - Oppilaitos - Työpaikka + oppilaitos 100 % Pohdinnat suorituspaikkojen jakautumisesta • Puuteollisuuden perustutkinnossa on vähän yli puolet näytöistä suoritettu työpaikalla. Puuteollisuuden ammatti- ja erikoisammattitutkinnot ovat suoritettu miltei kaikki työpaikoilla. • Veneenrakennusalan perustutkinnon näytöt on suoritettu pääsääntöisesti työpaikalla. Veneenrakennusalan ammatti- ja erikoisammattitutkintojen samojen tutkinnon osien suorituksissa on suorituspaikkana ollut sekä työpaikka- ja oppilaitosnäytöt.	Oppilaitoksissa järjestettävät näytöt • Oppivelvollisuuden laajentamisen myötä on opiskelijoiden taustat tulleet vahvemmin esille myös erityistarpeiden osalta, esim. puualan näyttöjen suorittaminen työelämässä voi olla haasteellista, jolloin oppilaitosnäytöt tulevat kyseeseen. Muut huomiot • Hyvin monelle opiskelijoille on työpaikalla suoritettavat näytöt liian vaativia, johtuen esimerkiksi opiskelijan erityistarpeista. Maahanmuuttajataustaisilla voi toisaalta olla kielen kanssa haasteita kun taas voisi olla mahdollisuuksia suoriutua näytöistä. Koulutuksen järjestäjien kehittämiskohteet • Moni koulutuksen järjestäjä on hakeutunut toiminnanohjauksen kokeiluun, jolloin odotukset ovat myös korkealla.
--	--	--

NÄYTTÖJEN TOTEUTUKSEN JA OSAAMISEN ARVIOINNIN LAATU

Palautteet

Palautekyselyt (arviointiasteikko 1-5)	Pohdinnat	
OPISKELIJAPALAUTTEEN PÄÄTTÖKYSELY, NÄYTÖT Puuteollisuuden PT 4,4 Puuteollisuuden AT 4,4 Puuteollisuuden EAT 4,8 Veneenrakennusalan PT 4,3 Veneenrakennusalan AT - Veneenrakennusalan EAT - (kansallinen keskiarvo 4,6)	TYÖPAIKKAPALAUTE Puuteollisuuden PT 4,0 Puuteollisuuden AT 4,8 Puuteollisuuden EAT - Veneenrakennusalan PT 4,0 Veneenrakennusalan AT - Veneenrakennusalan EAT - (kansallinen keskiarvo 4,2)	Työpaikkaohjaajapalaute • Työpaikkaohjauksen taso on näillä aloilla vähintään kansallista keskiarvoa vastaava ja jopa sen ylittävä Puuteollisuuden ammattitutkinnon ja Veneenrakennusalan perustutkinnon osalta. Työpaikkapalaute • Työpaikkapalautteessa aloilla ollaan hiukan kansallista keskiarvoa jäljessä. Tarkemmat juurisyyt tähän eivät käy selville saatavilla olevasta materiaalista. Ottaen huomioon että vertailukohtana on kansallinen keskiarvo, ero ei ole merkittävä. • Puuteollisuuden ammattitutkintojen työpaikkapalautteen taso on ilahduttavan korkealla tasolla: 4,8 asteikolla 1-5!
TYÖPAIKKAOHJAAJAPALAUTE Puuteollisuuden PT 4,2 Puuteollisuuden AT 4,5 Puuteollisuuden EAT - Veneenrakennusalan PT 4,4 Veneenrakennusalan AT - Veneenrakennusalan EAT - (kansallinen keskiarvo 4,2)	Opiskelijapalaute • Opiskelijapalaute Puuteollisuudessa ja veneenrakennusosalalla on hyvin lähellä valtakunnan tasoa, eikä tilastollisesti merkittävää eroa ole. • Erikoisammattitutkinnon suorittaneet opiskelijat antavat korkeimmat palautearvosanat Puuteollisuuden tutkinnoissa. Yleisesti voitaneen päätellä erikoisammattitutkinnon suorittajien olevan myös kaikkein motivoituneimpia opiskelijoita.	

Puuteollisuuden ja veneenrakennusalan työelämätoimikunnan tilannekuva v. 2024

NÄYTTÖJEN TOTEUTUKSEN JA OSAAMISEN ARVIOINNIN LAATU

Osaamisen arviointi ja kaksikantaisuuden toteutuminen ammatillisissa tutkinnon osissa

PUUTEOLLISUUDEN PT
Opettaja ja työelämän edustaja
(kaksikantaisuus) 62,7 %
Tieto puuttuu 0,7 %

PUUTEOLLISUUDEN AT
Opettaja ja työelämän edustaja
(kaksikantaisuus) 96,7 %
Tieto puuttuu 0,3 %

PUUTEOLLISUUDEN EAT
Opettaja ja työelämän edustaja
(kaksikantaisuus) 91,7 %
Tieto puuttuu 0 %

VEENENRAKENNUSALAN PT
Opettaja ja työelämän edustaja
(kaksikantaisuus) 93,5 %
Tieto puuttuu 3,2 %

VEENENRAKENNUSALAN AT
Opettaja ja työelämän edustaja
(kaksikantaisuus) 100 %

VEENENRAKENNUSALAN EAT
Opettaja ja työelämän edustaja
(kaksikantaisuus) 100 %

OSAAMISEN ARVIOINNIN ARVOSANAT AMMATILISESSA KOULUTUKSESSA

PUUTEOLLISUUDEN PT
Keskiarvo 3,7
Ammatillinen tutkinnon osa 3,9
Yhteinen tutkinnon osa 3,5
(kansallinen ka. 3,7)

VEENENRAKENNUSALAN PT
Keskiarvo 3,8
Ammatillinen tutkinnon osa 3,8
Yhteinen tutkinnon osa 3,8
(kansallinen ka. 3,7)

Pohdinnat kaksikantaisuuden toteutumisesta

- Puuteollisuuden ammatti- ja erikoisammattitutkinnoissa sekä veneenrakennusalan perustutkinnon osalta kaksikantaisuus toteutuu hyvin ja näytöt suoritetaan pääsääntöisesti työpaikalla.
- Puuteollisuuden perustutkinnoissa nähdään työnantajien vaatimukset siitä, että ainakin ensimmäinen tutkinnon osa, joka teollisuuspuu- rakentajan ja puusepänteollisuuden osaamisalan kohdalla on pakollinen tutkinnon osa: Puutuote- valmistuksessa toimiminen, on suoritettu oppilaitoksessa ennen ensimmäistä työelämässä suoritettua jaksoa. Tämä tutkinnon osa pitää sisällään Puutuotteiden valmistuksessa käytettävien käsityövälineiden, puuntyöstökoneiden ja koneiden käytön hallinnan ja ovat siten turvallisen työskentelyn perusedellytys.
- Kaksikantaisuuden lisäämiseksi näytön arvioinnin yhteydessä voisi yhteistyötä työelämän kanssa tiivistää ja etsiä uusia menetelmiä kuten etäyhteydet tai näyttöjen ajankohdan jaksotuksia paremmin työelämän aikataulujen mukaan.
- Veneenrakennusalan ammatti- ja erikoisammatti- tutkinnoissa toteutuu kaksikantaisuus erinomaisesti.

Puuteollisuuden ja veneenrakennusalan työelämätoimikunnan tilannekuva v. 2024

TUTKINTOJEN PERUSTEIDEN JA TUTKINTORAKENTEEN TOIMIVUUS

Pohdinnat tutkinnon perusteiden työelämävastaavuudesta, perusteiden toimivuudesta ja tutkintorakenteesta

Puuteollisuuden PT

Oppivelvollisuuden laajeneminen on tuonut uuden asiakasryhmän, joiden tarpeita ei ole huomioitu tukinnon perusteita kirjoitettaessa. Tarvitaan tutkinnon osia, jotka valmistelevat tutkintokoulutukseen, ennen työelämässä tapahtuvaa koulutusta.

Työelämässä tarvitaan enemmän uusien teknologioiden osaamista. Ensimmäisiin pakollisiin tutkinnon osiin olisi hyvä sisällyttää enemmän uusien teknologioiden käyttöä. Tänä päivänä uudet tietokoneohjatut työstöyksiköt, robotiikka ja tekoäly tekevät toiminnan kilpailukykyisemmäksi ja niiden osaaminen on ensisijaisen tärkeää.

Puuteollisuuden AT

Puuteollisuuden ammattitutkinto on keskeinen osa uuden työvoiman rekrytointia. Ammattitutkinto on keskeinen osa osaamisen kehittämistä ja sen varmistamista. Tutkintorakenne vastaa hyvin tätä tarkoitusta ja opintojen henkilökohtaistaminen on osa onnistumista. Yhteistyö oppilaitosten kanssa on saumatonta ja näyttöjen kaksikantaisuus toimii lähes poikkeuksetta.

Ryhmissä on runsaasti diversiteettiä mm. iän ja aikaisemman koulutus- ja työtaustan suhteen. Tämä edistää myönteistä ryhmädynamiikkaa ja toisilta oppimista. Tätä diversiteettiä ei tule vaarantaa esim. rahoitukseen liittyvillä hallinnollisilla rajoitteilla.

Puuteollisuuden EAT

Puuteollisuuden erikoisammattitutkintoja suoritetaan rajallisesti. Yrityskohtaisen ryhmän aikaansaamiseksi tarvitaan suhteellisen paljon aiheesta syvällisesti kiinnostuneita henkilöitä. Kuten opiskelijapalautteista on nähtävissä, tällaiset ryhmät ovat kuitenkin hyvin motivoituneita.

Pienemmissä puusepänyrityksissä erikoisammattitutkinnon suorittaminen on yleisempää ja nostaa enemmän henkilön ammattitaitoa ja yrityksen markkinointia. Puuseppämestarin tutkintonimikettä arvostetaan asiakkaan ja työnantajan toimesta.

Puuteollisuuden erikoisammattitutkinnossa reitti työntekijätehtävistä esihenkilöasemaan voi kulkea tiiminvetäjäroolin kautta, esim. mekaanisessa metsäteollisuudessa. Kaikkein motivoituneimmat suorittavat työn ohessa insinööritutkinnot, mutta osa myös Johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinnon. Puuteollisuuden erikoisammattitutkinto ei välttämättä anna riittävästi lisäkompetenssia esihenkilötehtävää silmällä pitäen.

Veneenrakennusalan PT

Suomessa veneenrakennusalan perustutkinnosta työllistytään lähinnä veneen korjaukseen, huoltoon sekä telakointiin. Uudistuotanto veneteollisuudessa Suomessa on vähissä ja komposiittiteollisuus on myös kasvussa. Olisiko tutkintonimike ja tutkinnon perusteet suunnattava näihin aloihin?

Veneenrakennusalan AT

Ammattitutkinnon rakenteeseen pienvenetelakat toivovat osaamisalaa, joka kohdistuisi paremmin heidän toimialalle.

Veneenrakennusalan EAT

Erikoisammattitutkinnon ammattitaitovaatimukset eivät täysin täytä työelämän toiveita projektienhoitamisesta.

Pohdinnat tutkintorakenteesta

Tutkintorakenne on jonkin verran siiloutunut, joten joskus työelämän tarve ei vastaa tiettyä tutkintoa vaan opiskelijan on koottava kombinaatioita eri tutkinnoista. Esimerkiksi koulutuksen järjestäjä joutuu tarjoamaan sekä puuteollisuuden että taideteollisuusalan (puusepäntekniikan) tutkintoja vastaamaan työelämän tarvetta uusien tuotteiden ja niiden korjaamisen osalta. Myös kone- ja tuotantotekniikan perustutkinnosta on poimittava robotiikka puuteollisuuden perustutkintoon. Olisiko toiminnanohjauksen kokeilulla mahdollisuus löytää ratkaisua tähän.

Puuteollisuuden ja veneenrakennusalan työelämätoimikunnan tilannekuva v. 2024

LÄHTEET

Taustaa

Työelämätoimikunta on laatinut tilannekuvan toimialansa tutkintojen näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laadusta.

Työelämätoimikuntien tehtäviin kuuluu tuottaa vuosittain tietoa ammatillisen koulutuksen näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laadusta omalla toimialallaan (Valtioneuvoston asetus ammatillisesta koulutuksesta 673/2017).

Työelämätoimikunnan käyttämiä lähteitä

Työelämätoimikunnalla on ollut käytössään Opetushallinnon tilastopalvelu www.vipunen.fi. Määrälliset tiedot (järjestämisluvut, suoritustiedot ja palautetiedot ym.) on poimittu alkuvuodesta 2025, jonka jälkeen tulleita päivityksiä Vipuseen ei ole päivitetty tilannekuvaan.

Siirtymäajalla olevat tutkinnot eivät sisälly määrällisiin tietoihin. Koulutuksen järjestäjien järjestämisluvista koulutuksen järjestäjien aktiivisuus määritellään sillä, onko koulutuksen järjestäjältä kirjautunut tutkintojen tai tutkinnon osien suorituksia vuonna 2024.

Vipusen raporttiseloitteesta: Tietosuojauksen vuoksi henkilöltä koskevat lukumäärät 1-4 näytetään arvona "1-4" ja neljää suuremmat lukumäärät pyöristetään lähimpään kolmella jaolliseen lukuun. Keskiarvot lasketaan suojatuilla lukumäärillä.

Lähdemateriaalina tilannekuvan pohdinnoissa on ollut esimerkiksi työelämätoimikunnan vierailukäyntiraportit, mahdolliset lausunnot tutkinnon perusteiden luonnoksista, osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmista sekä mahdolliset opiskelijoiden tekemät osaamisen arvioinnin oikaisupyynnöt. Lisäksi pohdintoja on voitu täydentää työelämätoimikunnan jäsenten omilla havainnoilla.

Työelämätoimikunnan tilannekuvat

Työelämätoimikuntien sivusto ja aikaisempien vuosien tilannetiedot ja -kuvat löytyvät Opetushallituksen [www](http://www.oph.fi)-sivustolla: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/ammattillinen-koulutus/tyoelamatoimikunnat>

Lisätietoja

Työelämätoimikuntien sihteeristö, tyoelamatoimikunnat@oph.fi

Työelämätoimikunnat
Arbetslivskommissioner

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSSTYRELSEN